

بِحَثٌ امير اهل سنت نہ د

په باره کتبی سوال جواب

پہنچو

پیشکش:

مجلس المدينة العلمية (جوبت اسلام)

ترجمہ:

ترانسلیشن ڈپارٹمنٹ (جوبت اسلام)

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلٰامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ ط

أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ طِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ طِسْمِ

نوټ: د رساله د امیر اهليستَت **دَامَتْ بِرَّ كَائِنُهُمُ الْعَالِيَةُ** نه د جَنَّت په باره کښې په شوو سُوالونو او جوابونو مشتمله ده.

د امیر اهل سنت نه د جنّت په باره کښی سُوال جواب

دعاۓ جانشین امیر اہل سنت: یا اللہ پاکہ! خوک چې د رساله "د امیر اہل سنت" نه د جنَّت په باره کښې سُوال جواب" اولولي يا واري، هغوي ته جنَّت ته بوتلونکو نيكو کارونو او د گناهونو نه د بچ کيدو توفيق نصيب کړي او جنَّت الفِرْدُوس کښې ئې د خپل آخری نبی ﷺ کاوندي جور کړي.

أَمِين بِجَاهِ الْحَاتِمِ النَّبِيِّينَ ﷺ

فرمان مولا علی مشکل گشا رضی اللہ عنہ

الله پاک جَنَّتْ كَبِيْرِي يوه ونه پيدا كِرپي ده د کومې ميوه چې د منړې نه غټه، د انار نه وړه، د کوچو نه نرمه، د شهدو نه خوره او د مشکو نه زیاته خوشبوداره ده. د دي وني خاخونه د لمدو لعلونو، تني د سرو زرو او پانپې د زبرجدو (يعين د قيمتي کانپو) دي. لَا يَأْكُلُ مِنْهَا إِلَّا مَنْ آتَيْتَهُ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ ﷺ د دي وني ميوه به صرف هغه خوک خورے شي خوک چې پهنبي کريم ﷺ په کثرت سره درود پاک وائي.

(الحاوى للفتاوى، 48/2)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

سوال: جَنَّتْ خه ته وائی، وضاحت ئې اوکرئ؟ (د سووشل میدپیا په ذریعه سُوال)

جواب: د جَنَّتْ لفظی معنی ده: باغ. زمونږ په عقیده کنبی چې کوم جَنَّتْ دے هغه د الله پاک د نعمتونو لوئ مقام دے. په هغې کنبی دیړ داسې نعمتونه دي کوم چې نه چا په سترګو لیدلي دي او نه غورونو د دې په باره کنبی اوږيدلي دي. (بخاري، 391/2، حديث: 3244) جَنَّتْ به صرف هغه انسانانو ته نصيب کېږي خوک چې د دنيا نه د ايمان سره لار شي. په پيريانو کنبی هم اکر چې مسلمانان دی خو جَنَّتْ صرف د انعام په طور د حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ د اولاد د پاره دے. ¹ جَنَّتْ کنبی داخلیدونکے به بیا چړې هم د دې نه ویستله کېږي. ² (ملفوظات امیر اہلیسٹت 15/6)

سوال: آيا جَنَّتْ آسمانونو کنبی دے؟ (محمد حامد عطاري، استنبول)

¹ اعلیٰ حضرت، امام اہلیسٹت مولانا شاه احمد رضا خان رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ فرمائی: یو قول دا هم دے چې (پيريان) به د جنت خواو شا خایونو کنبی اوسيږي، جنت ته به د سیل د پاره راخي. (عمدة القارى، 10 / 645) (بیا فرمائی:) جنت خو جاګير دے د آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ او د هغوي په اولاد کنبی به تقسيميږي. (ملفوظات اعلیٰ حضرت، ص 536)

² په سیپاره 14 سوره الحجر آيت نمبر 48 کنبی الله پاک ارشاد فرمائی: لَا يَمْسُهُمْ فِيهَا نَصْبٌ وَمَأْمُونٌ مَنْهَا يُمْخَرِجُونَ مفهوم ترجمه کنز الايمان: نه به هلتنه هغوي ته خه تکليف رسی او نه به د هغې نه ویستله کېږي.

جواب: جَنَّت د ووه وارو آسمانونو نه بره او دوزخ د ووه وارو زمکو نه بنکته دے. (شرح العقائد النسفية مع حاشیه جمع الفرائد بـأنارة شرح العقائد، ص 246) جَنَّت دیر بره او دوزخ دیر لاندې دے.

الله کریم دې مونږه د بنکته کوزیدو نه چ کړي او بره پرواز دې را نصيب کړي چې مونږه جَنَّت ته لار شود خپل خورد آقا ﷺ په قدمونو مُبارکو کښې پريو څو. که په جَنَّت کښې د خوردنبي ﷺ د ګاؤنډ شرف حاصل شو نو ان شاء الله الْكَرِيمُ! هر خه به ميلاو شي.

(ملفوظاتِ امیر اهلیستَت، 456/6)

سوال: په دُعا کښې د جَنَّت سُوال کولو او د دوزخ نه پناه غوبنتلو خه آهویت دے؟

جواب: د الله پاک نه د جَنَّت سُوال کول او د دوزخ نه پناه غوبنتل سُئَتِ مُبارکه دی خنگه چې د نبی کریم ﷺ منقول او ګردہ دُعا کښې دا الفاظ هم دي:

”وَأَسْأَلُكُ الْجَنَّةَ وَمَا قَرَبَ إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ وَعَمَلٍ

وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ وَمَا قَرَبَ إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ وَعَمَلٍ

يعني اے الله! زه ستا نه د جَنَّت او جَنَّت ته د نزدې کوونکو اعمالو سُوال کووم او د دوزخ او دې ته د نزدې کوونکو اعمالو نه ستا پناه غواړم.“

څکه مونږه له هم پکاردي چې هره ورځ کم نه کم درې څله

د الله پاک نه جَنَّت ته د داخلیدلو او د دوزخ نه د بچ کيدلو دُعا اوکرو. د الله پاک د خور نبی ﷺ فرمان دے: خوک چې د الله پاک نه درې خله د جَنَّت سوال کوي نو جَنَّت وائی: ”يا الله پاکه! دا جَنَّت ته داخل کړي.“ او خوک چې درې خله د دوزخ نه پناه غواړي نو دوزخ وائی: ”اے الله پاکه! ده ته د دوزخ نه پناه ورکړي.“ (تومذی، 257/4، حدیث: 2581)

خورو اسلامي ورونو! ياد ساتئ چې د جَنَّت غوبنتلو او د دوزخ نه د پناه دُعا په عربی کښې کول ضروري نه دي، که په خپله مورنۍ ژبه کښې هم هره ورخ درې خله دُعا اوکړئ نو ان شاء الله الْكَرِيمُ! بیان شوئے فضیلت به حاصل شي. (ملفوظاتِ امیر اهیلسُنَّت، 1/132)

سوال: د جَنَّت او د هغې نعمتونه به خنگه وي؟

جواب: په احادیث مبارکو کښې زمونږه د پوهه کولو د پاره د جَنَّت مختلف مثالونه بیان شوي دي خو حقیقت دا دے چې جَنَّت او وینو نو پته به لکي څکه چې د جَنَّت د نعمتونو په باره کښې منقول دي چې نه چا په سترګو لیدلي دي، نه چا په غورونو اوریدلي دي او نه پري د چا خیال تير شوئے دے. (مسلم، ص 1126، حدیث: 7132) (ملفوظاتِ امیر اهیلسُنَّت، قسط: 248، ص 14)

سوال: خنگه چې د دنیا په ژوند کښې 12 میاشتې وي نو آیا آخرت یعنی د جَنَّت ژوند کښې به هم داسې میاشتې وي؟ (ایکټر، احسن خان)

جواب: په آخرت کښې د دُنيا په شان نظام نشته. دُنيا کښې گرمي، یخني، میاشتې، هفتې، ورځې او شپې وي، هلتہ به دا نه وي. جنّت کښې به هر وخت سپرلے وي، دُنيا کښې چې خنګه د صبح صادق وخت وي دغه شان به په جنّت کښې هم وي. (تفسیر قرطبي، پ 29، الدهر، تحت الآية: 100/10، 13) هلتہ به مچ، ماشي، تياره، غم او د بدبوئي وغیره په شان هیڅ یو خیز نه وي. هلتہ خو به صرف خوشحالی خوشحالی وي. جنّتی چې د کوم خیز خواهش لري هغه به ورته ميلاویري. جنّت کښې به د سرکار ﷺ دیدار وي. جنّت کښې به جنّتی گس ته د تولو نه لوئ نعمت د الله پاک دیدار ميلاویري. (ملفوظات امیر اهل‌سنت، قسط: 234، ص 1)

سوال: آيا هر مسلمان به جنّت ته ظی؟ (سائل: محمد احمد، سپنی آستړیلیا)

جواب: آؤ جي! د چا خاتمه چې په ايمان شوي وي هغه به یقیناً جنّت ته ظی، البته بعضی ګنهګاران به الله پاک په خپل رحمت معاف کوي او بعضی به دنبي کريم ﷺ په شفاعت، خوک به د بزرگانو په شفاعت او بخنبني او بعضی ګنهګاران به د خپلو ګناهونو په وجه دوزخ ته ظی او د عذاب نه پس به جنّت ته داخل کړے شي.

خبردار! داسي هیڅ کله مه وائې چې ”چې جنّت ته تلل دي نو چې بیا هر قسمه کناه هم او کړو نو خه مسئله نشته، لبر ډیر عذاب به او زغمو!“ یاد

ساتئ! داسې ويونکے گس به هميشه په دوزخ کښې وي ځکه چې هغه د الله پاک عذاب ڪم ګنډلے وو او د هغې توهين ئې کړے وو، بيشکه د الله پاک عذاب ډير خوفناک او د زغمونه دے، د دې اندازه د دې حدیث پاک نه اولګوئ چې که چرې دوزخ د ستن د سوری برابر بيرته کړے شي نو د دنيا تول خلق به د هغې د گرمي او سخا بوئي نه مړه شي. (معجم اوسيط. 2/78)

حدیث: 2583) په دوزخيانو چې به په دوزخ کښې کوم خبز خبلي شی که چرې د هغې یو خاڅکه هم دنيا ته راپريوتونو نو د دنيا تول معیشت، فصلونه او باgonehه وغیره هر خیز به تباہ شي. (ترمذی. 4/263. حدیث: 2594) لږ غور اوکړئ!

چې دوزخ د کروپونو ميله لري کيدلو باوجود د ستني د سوری برابر بيرته کړے شي نو دومره تباھي به راشي او خلق به مړه شي نو چې کوم بنده د لږ ساعت د پاره هم دوزخ ته لار شي د هغه به خه حال وي؟ ځکه چې د الله پاک عذاب په خوب کښې هم ڪم ګنډل نه دې پکار. (ملفوظاتِ امیر اهلیستَت)

سوال: آيا مسلمان پيريان به هم جَنَّت ته ځي؟

جواب: مسلمان پيريان به جَنَّت ته ځي يا نه ځي، په دې کښې اختلاف دے، شارح بُخاري مفتی محمد شریف الحق المجدی محمد اللہ علیہ فرمائی:
صحيح او راجح دا دي چې دوئي به په اعراف کښې اوسيري. جَنَّت د آدم علیہ السلام جائيداد دے، صرف د هغوي اوولاد ته به ميلاوېري. “لُهْهَ القارى”

ج4. ص351) (فیضان مدنی مذاکره، قسط 7، ص9) انسانان به هغويي ويني خو هغويي به انسانان نشي ليدي. دا هم وئيلے کيري، د حضرت انس بن مالِك حَفَظَ اللَّهُ عَنْهُ نه روایت دے چې نبی کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ او فرمائیل: د مومنانو پيريانو (يعني مسلمانانو پيريانو) د پاره ثواب هم دے او د هغويي د پاره عقاب (يعني سزا) هم ده. مونبي د هغويي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه د هغويي (يعني پيريانو) د ثواب په باره کښې تپوس او کرو نو هغويي او فرمائیل: په آعراف کښې به وي او هغويي به د اُمّتِ محمدیه سره جَنَّت کښې نه وي. بیا مونبيه پونښته او کړه: آعراف خه ته وائي؟ نو هغويي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ او فرمائیل: دا د جَنَّت دیوال دے کوم کښې چې نهرونه بهيرېي او دې کښې وني او ميوې راخیزې. یو قول د تَوَقُّف دے، يعني په دې باره کښې دې خاموشی اختيار کړے شي.

(عبدة القاری، 15/252، 253. البُعْثُ وَ النُّشُورُ، ص 107، حدیث: 108) (ملفوظاتِ امیر اهلیستَت، 3/419)

سوال: آيا یو انسان په خوب کښې جَنَّت لیدلے شي؟

جواب: آؤ جي! بالکل ئې لیدلے شي، دې کښې خه باک دے؟ البته دا طے کول ګران دي چې لیدونکي خه ليدلي دي آيا هغه جَنَّت دے؟ ممکنه ده چې لیدونکي یو بل نبه او بنکلے با غ لیدلے وي او زره کښې ئې دا خیال راغله وي چې دا وخت زه په جَنَّت کښې یم. حقیقت کښې به جَنَّت مونبيه هغه وخت وینو چې کله آقا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پسي شاته إِنَّ شَاءَ اللَّهُ

الْكَرِيمَا جَنَّت ته داخل شو، څکه چې مونږه د رسول الله ﷺ د رسُول الله ﷺ د یو او جَنَّت د رسُول الله ﷺ دے.

د بزرگانِ دین ﷺ داسې واقعات دي کومو کښې چې هغويٰ جَنَّتی حورې وغیره لیدلې دي. هم داسې جَنَّت ته د تللو خوبونه کتابونو کښې لیکے شوي دي خو خوبونه زمونږ د پاره دلیل نه دے. په حقیقت کښې چې کومې هستئ جَنَّت او حورې لیدلې دي هغه زمونږ خور آفه مکی مَدَنی مصطفیٰ ﷺ دے چې هغويٰ ﷺ د معراج په شپه د جَنَّت سیل کړے وو. د هغويٰ ﷺ نه علاوه که چا په خوب کښې خه اولیدل نو د هغې په باره کښې یقیني طور دا نه شي وئيل کیدے چې هغه واقعي جَنَّت لیدلے دے. دلته خو عقل هم د جَنَّت اندازه نشي لګولے چې جَنَّت خه خیز دے؟ او هغه خومره اعلی مقام دے؟ څکه چې عقولونه ناقص دي او د الله پاک د حبیب ﷺ د عقل مُبارَک کامل وو، کامل دے او کامل به وي. (ملفوظاتِ امیر اهلیستَت، 148/2)

سُوال: جنتیانو ته به په جَنَّت کښې د تولو نه وړومې کوم خوراک ورکړے کېږي؟

جواب: جنتیانو ته به په جَنَّت کښې د تولو نه وړومې چې کوم خوراک ورکړے کېږي، هغه د مهې (کب) د اينې طرف دے. (بخارى، 412/2، حدیث:

(3329) د آقا ﷺ په برکت به ﴿إِنَّ شَاءَ اللَّهُ الْكَرِيمًا﴾ مونږ هم جَنَّت کښې د مهی د اینې طرف خورو. اوس که خوک دا سوچ کوي چې جَنَّت کښې خو به دیر زیات خلق وي نو دومره دیرې د اینې طرفونه به د چرته نه راخي نو داسي غلط او گپوډ سوچ کولو په خائے د خپل هغه ذات فرمان منل دي د چا چې شان دا دے ﴿إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ البقرة: 20، ”يعني بيشکه الله هر خه کولے شي.“ معاذ الله هغه بے وسه نه دے بلکه هغه چې خه اوغوارې کولے شي. (ملفوظاتِ امیر اہلیستَّ، 6/365)

سوال: د جَنَّت په باره کښې خه عقیده پکار ده؟ او د جَنَّت نه انکار کول خنګه دي؟

جواب: ياد ساتي! په جَنَّت ايمان راورل فرض دي که چري خوک د جَنَّت نه انکار اوکړي نو کافر به شي. مونږه په غيبو ايمان راوري دے قرآن پاک کښې دي: يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ (پ 1. البقرة: 3) مفهوم ترجمه کنز الايمان: ”په غيبو ئې ايمان راوري دے.“ جَنَّت هم يو غيب دے او الله پاک خو غيبُ الغيب دے مونږه په دې ايمان راورو. (ملفوظاتِ امیر اہلیستَّ، 2/149)

د بهارِ شريعت، جلد 1 ص 152 په حاشيه کښې ليک دي: يعني بے ليدلو کښې په ليدلو به خو تاسو هم اوپيزئ، نو چا چې په دُنياوي ژوند کښې

مُشاهده اوکره (يعني جَنَّت ئې اولىدلو) هغه د دې حکم نه مُستثنی دے يعني دا حکم هدو هغويٰ ته شامل نه دے، خاص طور صاحِبِ معراج صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

(ملفوظاتِ امیر اهلیستَّ، 2/149)

ياد ساتئ! چې په جَنَّت ايمان راول د دین ضرورياتو نه دي. که چري خوک اووايٰ چې جَنَّت نشهه دا صرف زمونبره خيالي خبرې دي نو هغه به کافر شي او که چري هغه د مرگ نه مخکنې توبه اونه کره نو هميشه به په دوزخ کښې وي. لُونځ، روزه او نور نيك آعمال به د هغه هیڅ په کار را نه شي. الله پاک دې د خپل محبوب کريم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم په برکت مونږه گنهکاران بې حسابه جَنَّت ته داخل کړي. امين بِجَاهِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

(ملفوظاتِ امیر اهلیستَّ، 6/15)

سوال: ”که چري دنيا کښې تول دياندار وے نو جَنَّت به په دنيا کښې وے“ داسي وئيل خنګه دي؟

جواب: کيدے شي چې د دې نه دا مُراد وي چې که هر طرف آمن وي او لوټ مارن نه کيدے، چا ته تکليف نه رسیدے او تول په آمن سره اوسيدلے نو گنې داسي کيدل دنيا کښې د جَنَّت په شان دي خنګه چې کشمیر ته وادي جَنَّت واي. داسي جملے د محاوري په طور وئيلے کېږي.

(ملفوظاتِ امیر اهلیستَّ، 3/319)

سوال: کله چې مونبره سُبْحَنَ اللَّهُ! وايو نو جَّتَ کبُنی کومه ونه لکي؟

جواب: حدیث پاک کبُنی دی چې جَّتَ کبُنی د کجوري ونه نالولے کيږي. (ابن ماجه. 4/252. حدیث: 3807) هغه به خنگه کجوري وي؟ ونه به ئې خنگه وي؟ دا خو چې کله جَّتَ ته لاپ شونو هلته به ئې وينو. جَّتَ خو جَّتَ دے، نه چا په سترګو ليدلے دے او نه د چا غورونو د هغې حقیقت اوریدلے دے. (بخاري. 2/391. حدیث: 3244) په قرآنِ پاک او احادیثو مبارکو کبُنی زمونبره د پوهه کولو د پاره د دې مثالونه ورکړے شوي دي.¹ البتہ د جَّتَ حقیقت د ليدو نه بغیر نشي بیانیدے. د آقا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په برکت به مونبره جَّتَ ته خو او لِنْ شَاءَ اللَّهُ الْكَرِيمُ! ضرور به ئې وينو خکه چې مونبره د رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يو او جَّتَ د رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دے. (ملفوظاتِ امیر اہلیستَّ. 6/294)

سوال: د حضرت هود عَلَيْهِ السَّلَامَ په زمانه کبُنی چې ”شَدَاد“ کوم جَّتَ جور کړے وو، د هغې واقعه بیان کړئ.

1 ... صدر الشريعة مفتی محمد امجد علي اعظمی رحمۃ اللہ علیہ فرمائی: جَّتَ یو کور دے چې اللہ پاک د ايمان والوؤ د پاره جور کړے دے، په دې کبُنی ئې هغه نعمتونه پیدا کړي دي کوم چې نه سترګو ليدلي دي، نه غورونو اوريدلي دي، نه د یو انسان په زړه د دې خطره تیره شوي ده. کوم یو مثال چې د دې تعریف کبُنی ورکړے شي هغه د پوهه کولو د پاره دے، گنې د دنيا د اعلى نه د اعلى خیز د جَّتَ د یو خیز سره هیڅ مناسبت نشتنه. (بهار شریعت، 1/152، حصه: 1)

جواب: د قوم عاد مُورث اعلى (يعني د ټولونه ورومبه گس د چا ورثه چې د هغه اولاد ته ميلاوېږي) عاد ین عوص ین ارم ین نوح دئ. د هغه په خامنو کښې "شَدَّاد" هم دئ، کوم چې د ډير شان او شوکت بادشاهه وو، ده په خپل وخت کښې ټول بادشاھان را یو خائے کړي وو او ټول ئې خپل تابعدار کړي وو. ده د پیغمبرانو نه د جَنَّت ذکر اوریدلے وو او د بغاوت په نِیت ئې دنیا کښې جَنَّت جوړول غوبنتل، په دې اراده ده یو لوئی بنار جوړ کړو، د کوم محل چې د سرو او سپینو زرو د خختو نه جوړ کړئ شو او د زبرجدو او یاقوتود قیمتی کانپو ستني دې عمارتونو کښې اولګولے شوي.

په کورونو کښې داسي فرشونه جوړ کړئ شو چې د کانپو په خائے پکښې لعلونه اولګولے شو، د هر محل نه ګير چاپيره د جواهرا تو (قیمتی کانپو) نه ډک نهرونه جاري کړئ شو، قِسما قِسم ونې د سوری د پاره اولګولے شوي، الغرض دې باغي او سرکشه په خپل خیال د جَنَّت ټول خیزونه او د هر قسمه عیش او عشرت سامان دغه بنار کښې جمع کړو. چې کله بنار پوره شو نو "شَدَّاد بادشاه" د خپلو وزیرانو او درباريانو سره د خپل جوړ کړئ شوي جَنَّت په لور روان شو، کله چې یو منزل فاصله پاتې شوه نو د آسمان نه یو خوفناک آواز راغلے په کوم سره چې الله پاک "شَدَّاد" او د هغه ټول ملګري مره کړه او هغه خپل جوړ کړئ شوئے جَنَّت هم اونه ليدلو. (خزانن العرفان).

پ.30. الفجر .تحت الآية: 8، ص 1102 ماخوذًا، اللہ! اللہ! خنگہ عترت دے!

(ملفوظاتِ امیر اہل سنت، 313/5)

سوال: کہ مر شوے گس او بخبلے شي نو آیا هغه به هم هغه وخت جَنَّت

ته ٿي يا به د قیامت په ورخ بوتلے شي؟

جواب: کہ مر شوے گس او بخبلے شي نو د هغه په قبر کنبی به د جَنَّت

کر کئ پرانستے شي، د هغی نه به هغه خوندونه اخلي. باقاعدہ طور خو به

جَنَّت ته د قیامت په ورخ ٿي. (مراة المناجيج، 126/2 ماخوذًا)

(په مَدْنِي مذاکره کنبی شریک مفتی صاحب او فرمائیل) د شہیدانو روحونه به

د عرش لاندی په فانوسونو کنبی د مرغو په ججورو کنبی وي او دوئی ته به

جَنَّت ته د تک راتک اجازت وي. داسپي چي خنگہ اللہ پاک د چا چا د پاره

غواري نو د هغوي روحونه جَنَّت ته تلے راتلے شي. (مسلم، ص 807، حدیث: 4885)

باقي پاتي شوه جَنَّت ته داخلیدل نو دا خو به د قیامت په ورخ وي. (مراة المناجيج،

126/2 ماخوذًا) او د تولو نه مخکنبی به حضور نبی کریم ﷺ جَنَّت

ته تشریف ورپي. (دلائل النبوة، الجزء: 1، ص 33، حدیث: 27) (ملفوظاتِ امیر اہل سنت، 2/286)

سوال: د جنّتی ٿوانانو قد به خومره وي؟

جواب: د حضرت سَيِّدُنَا آدم عَلَيْهِ السَّلَام قد 60 لاسه وو. دو مرہ قد به د هر یو

جنّتی وي. (مراة المناجيج، 7/484) (فیضان مدنی مذاکرة قسط: 246، ص 18)

سُوال: آیا بَنْجَه او خاوند دواړه به جَنَّت کښی یو خائے اوسيبری؟

جواب: آءو جي! که چري د بنجې او خاوند خاتمه په ايمان سره اوشهو نو دواړه به جَنَّت کښی یو خائے اوسيبری. (التنذكرة بالحوال الموقعة والآخرة، ص 462) او که چري دوئي کښې معاذ الله د یو ايمان سلامت پاتې نه شونود هغه خائے به دوزخ وي او کوم چې جَنَّت ته لار شي د هغه به د بل یو جَنَّت سره نکاح اوشي. جَنَّت ته تلونکي سره به د خپل بل فريق د جدائې هیڅ غم او خفگان نه وي څکه چې جَنَّت د غم او خفگان خائے نه دے.

(فيضانِ مدنی مذاکره قسط: 8، ص 30)

سُوال: آیا په جَنَّت کښی به مورپلار او خویندي ورونړه یو خائے وي؟
(سوال کوونکے محمد عامر رضا)

جواب: که چري په ايمان خاتمه اوشهو او الله پاک راضي شونو تول به جَنَّت کښې یو خائے اوسيبری چې په جَنَّت کښې به هیڅ غم نه وي. (ترمذی: 247/4، حدیث: 258) خوک چې د چا سره میلاویدل غواړي د هغه به د هغوي سره ملاقات کېږي. (الترغیب والترہیب، 4/304، حدیث: 115)

(په دې موقع مفتی صاحب او فرمائیل:) د مورپلار په باره کښې په قرآن مجید کښې دي: ﴿وَالَّذِينَ أَمْنَوْا وَاتَّبَعْتُهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ يَا يَمَانٍ أَكْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتُهُمْ وَمَا آتَ اللَّهُنَّمِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ﴾ (پ 27، الطور: 21) مفهوم ترجمه کنز الایمان: ” او

چا چې ایمان راوړو او د هغونې اولاد په ایمان سره د هغونې پیروی اوکړه، مونږ د هغونې اولاد د هغونې سره میلاؤ کړو او د هغونې په عمل کښې مو د هغونې هیڅ کمے او نکړو.“ یعنی که خوک په کمه درجه کښې وي نو هغه به د اوچتې درجې والا سره میلاؤ کړے شي. (ملفوظاتِ امیر اهلیستَت)

سُوال: د وړومې خاوند په حق رسیدو یا طلاق وغیره شکل کښې چې کومې زنانه د یو نه ډیر ودونه کړي وي نو هغه به جَنَّت کښې د کوم یو خاوند سره وي؟

جواب: که چرې زنانه پرله پسې د یو نه زیاتو نارینوو په نِکاح کښې راغله نو د یوقول مطابق چې د چا په نِکاح کښې د ټولو نه وروستو راغلې وي جَنَّت کښې به د هغه سره وي. لکه خنګه چې د حضرت سیدنا ابو الدَّرَداءَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ نه روایت دے چې د نبی کریم ﷺ فرمان مبارک دے: ”زنانه به جَنَّت کښې د خپل هغه خاوند په نِکاح کښې ورکولے شي کوم چې په دنيا کښې د هغې د ټولو نه آخری خاوند وو.“

(مسند الشاميين للطبراني، 359، حدیث: 1496)

دویم قول دا دے چې د چا اخلاق بنه وي هغه ته به میلاد ویری خنګه چې اُمُّ الْمُؤْمِنِين حضرت اُم سَلَمَه رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا عرض اوکړو: یا رسول الله ﷺ یا بعضی زنانه دنيا کښې د دوو، دریو یا د خلورو خاوندانو سره

(پرله پسي) ودونه کوي، بيا چي د مرگ نه پس هغويي يو خائي شي نو زنانه به د کوم خاوند د پاره وي؟ ارشاد ئي اوفرمائيلو: هغې ته به اختيار ورکړے شي او د کوم خاوند اخلاق چي په دنيا کبني د ټولونه بنه وي هغه به هغه اختياروي، هغه به وائي: اسه زما رېه! زما د دي خاوند اخلاق د ټولونه بنه وو ځكه د ده سره زمانکا ح اوکړې. (معجم كبير، 367/23. حدیث: 870)

په دي دواړو احاديسو او اقوالو کبني هیڅ تعارض (يعني تکرار) نشته. خنګه چي حضرت امام احمد بن حجر مكي شافعي رحمۃ اللہ علیہ فرمائی: کومې زنانه چي پرله پسي ډير نکاحونه کړي وي نو یو شکل دا دے چي هر خاوند دي له طلاق ورکړے وي او کله چي هغه مړه شوه نو هغې ته به اختيار ورکولې شي او د کوم خاوند اخلاق چي په دنيا کبني د ټولونه بنه وي هغه ته به ميلاوېږي. لکه خنګه چي د حضرتِ اُم سلمه رضی اللہ عنہا په حدیث کبني ذکر دي. او دویم شکل دا دے چي کومې زنانه ډير نکاحونه کړي وي او آخري خاوند ورله طلاق نه وي ورکړے او دا د هغه په نکاح کبني وفات شوه، دي شکل کبني به هغه جنَّت کبني د خپل آخري خاوند په نکاح کبني وي خنګه چي د حضرت سیدنا ابو الدَّرداء رضی اللہ عنہ په حدیث کبني دي. (فتاویٰ حدیثیه، ص 7170) (نیکی کی دعوت، ص 297)

سوال: چي کوم مسلمانان نارينه او زنانه د واده کولونه مخکبني وفات شوي

وی نو آیا د هغويي د نکاح به هم خه صورت وي؟

جواب: د کومو نارينوو او زنانوو چې تول ژوند کښې نکاح نه وي شوي د هغويي به هم جَنَّت کښې د يو بل سره نکاح کولے شي. (نيکي کي دعوت، ص 296)

سوال: جَنَّت کښې به نارينوو ته حوري ميلاوپري نو زنانوو ته به خه ميلاوپري؟

جواب: زنانوو ته به جَنَّت کښې هغه خاوندان ميلاوپري د چا په نکاح کښې چې دويي وي په شرط د دي چې خاوند هم جَنَّتي وي. که چري د کومې زنانه خاوند جَنَّت ته لانه رو نو هغه به د بل يو جَنَّتي سپري په نکاح کښې ورکولے شي. دغه شان ”کومې زنانه چې بے واده مرې شوي وي هغويي به هم جَنَّت کښې چاته په نکاح کړئ شي. دي نه علاوه د جَنَّت نعمتونه د مثال په طور مُحْلُونه، جامي، خوراکونه او خوشبويانې وغېره د سرو او زنانوو شريک دي، البته د الله پاک په ديدار کښې اختلاف دئے او صحيح دا دي چې دوارو ته به نصیب کېږي.

(فتاوی اهلیت، سلسله نمبر 7، ص 24) (فیضان مدنی مذاکره قسط: 31، ص 3)

سوال: د دنيا جَنَّتي بسخې غوره دي يا حوري؟

جواب: د دنيا جَنَّتي بسخې د حورو نه غوره دي. د ”طبراني“ يو اوګردد حدیث پاک کښې دا هم دي: أُمُّ الْمُؤْمِنِينَ حَضَرَتِ أُمَّ سَلَمَةَ عَرْضًا لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ هَا عرض اوکړو:

”يا رسول الله ﷺ د دنيا بسخې غوره دي که غټو سترګو والا“

جَّنَّتِي حورِی؟“ نو هغويٰ ﷺ ارشاد او فرمائيلو: ”د دنيا بشخِي د غتيو سترگو والا جَّنَّتِي حورو نه غوره دي.“ اُمُّ الْمُؤْمِنِينَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا عرض اوکرو: يا رسول الله ﷺ! په کومه وجه؟ نو هغويٰ ﷺ ارشاد او فرمائيلو: ”دا د دوئي د لِمُونَع او روژو او د الله پاک د عبادت په وجه دي.“ (معجم كبير، 367/23. حدیث: 870)

يو بل حدیث پاک کښي دي: د دنيا جَّنَّتِي بشخِي د حورو نه 70 زره درجه غوره دي. (التذكرة للقرطبي، ص 458) جليل القدر تابعي حضرت حبان بن ابُو جَبَلَه رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ فرمائي: د دنيا کومې بشخِي چې به جَّنَّتِي ته خي، هغويٰ به د خپلو نیکو اعمالو په وجه د جَّنَّتِي د حورو نه غوره وي.

(تفسیر قرطبي، پ 27. الرحمن، تحت الآية: 70/9. 137/9) (نیکي کي دعوت، ص 297)

سُوال: آيا جَّنَّت کښي به اولاد وي؟ (د کراچيءَ نه پوبنتنه)

جواب: آؤ جي! جَّنَّت کښي به اولاد وي. (ملفوظات امير اهلستَّ، 2/286)

سُوال: آيا نابالغه مره شوي ماشومان به خپل مورپلاز جَّنَّت ته بوخوي؟

جواب: آؤ جي! نابالغه مره شوي ماشومان به د خپل مورپلاز سفارش کوي او د جَّنَّت په دروازه به د هغويٰ هر کله کوي تر دې پوري چې کچه ماشوم (يعني ساقط شوي حمل والا) به هم د خپلو والدينو د سفارش د پاره د الله پاک سره تيز کلامي کوي خنگه چې جُکُرا کوي! بيا به الله کريم هغه ته اجازت

ورکري او هغه به خپل مورپلار خان پسې جَّتَ ته رابنکاري او بوحئي به ئې. (ابن ماجه، 273/1608، حدیث) که په حقیقت کبُنی اوکتل شي نو د کوم نابالغه اولاد په مرگ چې والدين چير زیات خفه کېري دا د هغوي د آخرت ذخیره ده. (ملفوظاتِ امیر اہلیستَ)

سوال: مونږه اوريديلى دي چې زُليخا به بودئ شي او جَّتَ ته به حې. آيا دا صحیح خبره ده؟

جواب: زُليخا اول مسلمانه نه وه، خو وروستو په بودئ توب کبُنی مسلمانه شوي وه. د زُليخې د سَيِّدُنَا يُوسُفَ عَلَيْهِ السَّلَام سره عشق وو، خود هغوي عَلَيْهِ السَّلَام د زُليخې سره عشق نه وو. خوک چې نَعُوذُ بِاللَّهِ! دا وائي چې هغوي عَلَيْهِ السَّلَام په عشقِ مجازي کبُنی گرفتار وو نو هغوي د نې توھين کوي او د نې توھين کول ڪفر دے. (بهار شریعت، 1/47، حصہ: 1) نې داسې کار نه کوي. عشق صرف د زُليخې له طرفه وو او يو طرفه وو. زُليخا بودئ شوي وه او د هغې حُسن هم تلے وو، خو وروستو هغه مسلمانه شوه، د هغې د يوسُفَ عَلَيْهِ السَّلَام سره نکاح اوشه او د هغې حُسن هم واپس راغلو. د دعوتِ اسلامي د اشاعتي ادارے مکتبة المدینه کتاب ”پرداز کے بارے میں سوال جواب“ کبُنی د دې پوره حکایت شته. پاتې شو دا سُوال چې جَّتَ ته به زُليخا بودئ حې نو دا خبره صحیح نه ده، ئىكە چې جَّتَ کبُنی به تول څلمي وي، تر دې پوري

چې د یوئے ورځے بچې به هم جنَّت ته حَي او هغه به حم خوان حَي او د سلو کالو بودا به هم جنَّت ته خلمَه حَي. ټول جنَّتیان به د 30 کالو معلومېږي.

(مراة البناجح، 385/8) (ملفوظاتِ امیر اهليستَّ، قسط: ، ص 27)

سوال: حسنيں کريمين رحمه اللہ علیہمَا د جنَّتی خوانانو سرداران دي که د خلمو سرداران دي؟

جواب: د جوان معنى ده بهادر يعني خوک چې د جگړي په مُعامله کښې طاقتور وي او جهاد کښې په مضبوطه سره جنکېږي هغه ته خوان وئيلے شي. (سوانح کربلا، ص 104 ماخوذًا) په دې وجه بعضې د 60 یا 70 کالو بودا کانو ته هم کتابونو کښې خوان لیکے شوي دي. ګني حقيري طور انسان د 30 کالو عمر پوري خلمَه وي، دې نه پس خوانې په تلو شي. حسنيں کريمين رحمه اللہ علیہمَا د جنَّتی خلمو سرداران دي حالانکه جنَّت کښې به ټول خلمي وي، خو د جنَّتی خلمو مطلب دا دے چې حسنيں کريمين رحمه اللہ علیہمَا د هغويي سرداران دي خوک چې په دنيا کښې خلمي توب کښې مره شوي وي.

¹ ... حکیمُ الامَّت حضرت مفتی احمد یار خان رحمه اللہ علیہ فرمائی: کوم خلق چې په خوانې کښې مره شي او جنَّتی وي نو حسنيں کريمين رحمه اللہ علیہمَا د هغويي سرداران دي، ګني جنَّت کښې خو به ټول خوانان وي، ځکه د دې نه دانه لا زميږي چې حسنيں کريمين رحمه اللہ علیہمَا به د حضور صلَّى اللہ علیْهِ وَسَلَّمَ يا د نورو انبیاؤ هم سرداران وي،

گنپی اردو کبُنی د جوان لفظ د ځوانانو او څلمو دواړو د پاره استعمالیږي، دې کبُنی فرق نه وي. په دې وجه څوانی لفظ وئیله شي څلمي نه وئیل کیږي لکه خنګه چې وئیله کیږي ”بھری جوانی میں چلا گیا۔“ [يعني په ډکه ځوانی کبُنی لا رو] (ملفوظاتِ امیر ابل سنت، 6/99)

سوال: حضرتِ سَيِّدُنَا امام حسن اور حضرتِ سَيِّدُنَا امام حسین رضی اللہ عنہمَا چې به جَنَّت کبُنی د څلمو سرداران وي نو د بودا ګانو سردار به خوک وي؟ (ارسلان، ګجرانوالہ)

جواب: د تولو نه مخکنپی خو دا یاد ساتئ چې جَنَّت کبُنی به خوک هم بودا نه وي. (مراۃالمناجیح، 385/5) جَنَّت کبُنی به قول جنتیان د 30 کالو وي. (ترمذی، حدیث: 244/4) دنیا کبُنی چې خوک په بودا توب یا کم عمر کبُنی وفات شوي وي هغوليَّ به هم جَنَّت کبُنی څلمي وي يعني قول به د 30 کالو معلومیږي. (ترمذی، 253/4، حدیث: 2571)

البته چې په دنیا کبُنی خوک بودا شوے وي او مړ وي، جَنَّت کبُنی به د هغوليَّ سرداران حضرتِ صَدِّيق اکبر اور حضرتِ سَيِّدُنَا فاروق اعظم رضی اللہ عنہمَا وي. (ترمذی، 376/5، حدیث: 3685) (ملفوظاتِ امیر اہلیستَ، 6/186)

شباب د شاب جمع ده، د کوم معنی چې څوان ده، د څلمي توب عمر د 18 کالونه 30 کالو پوري دے- (مراۃالمناجیح، 475/8)

سُوال: آيا زنانه دا سوال کولے شي چې ما جَنَّت کښې د خورب نبی ﷺ گاؤندې کړي؟

جواب: بې شکه زنانه جَنَّت کښې د خورب نبی ﷺ گاؤندې کړي
توب غوبتے شي بلکه غوبتله ئې پکار دي. که چرې جَنَّت کښې چا
خوش قسمته ته د خورب نبی ﷺ گاؤندې توب نصيب شو نو د
هغه خو به مزې شي. کاش! چې مونږ ته په جَنَّت کښې د خورب نبی ﷺ گاؤندې
توب نصيب شي. (ملفوظاتِ امیر اہلیستَت، 6/95)

سُوال: تاسو ارشاد او فرمائیل چې په جَنَّت کښې د خورب نبی ﷺ گاؤندې د
کاونډ دُعا غوبتله پکار ده خو د خورب نبی ﷺ په
اربونو اُمَّتیان دی کومو کښې چې به د صحابۃ کرامو ﷺ سره سره
لوئ لوئ هستیانې وي داسې حالت کښې به دومره دیرو اُمَّتیانو ته خنګه د
خورب نبی ﷺ گاؤندې نصيب کېږي؟

جواب: ياد ساتي! جَنَّت کښې به نه خوک غمزن کېږي او نه خفه کېږي او
پاتې شوه جَنَّت کښې د دومره دیرو اُمَّتیانو د خورب نبی ﷺ د
کاونډ خو ډير مثالونه دنيا کښې هم موجود دي د مثال په طور حضرت
سیدُنا غوثِ اعظم رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ ته چا خپل کور ته د روزه ماتي د پاره د راتللو
دعوت ورکړو، هغويي رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ قبول کړو، بیا بل یو گس هغويي ته د روزه

ماتی دعوت ورکرو، هغويٰ ۾ حمَّةُ اللَّهِ عَلَيْهِ هغه هم قبول کرو. تر دې پوري چې 70 مُريدانو هغويٰ ۾ حمَّةُ اللَّهِ عَلَيْهِ ته خپلو خپلو کورونو کبُنی د روزه ماتی دعوت ورکرو او هغويٰ ۾ حمَّةُ اللَّهِ عَلَيْهِ قبول کرو. د راوي بيان دے چې هر کوربه به وئيل چې په هغه ورخ غوث اعظم ۾ حمَّةُ اللَّهِ عَلَيْهِ د هغويٰ کور کبُنی روزه ماتے اوکرو، د حیرانتيا خبره دا ده چې په هغه ورخ هغويٰ ۾ حمَّةُ اللَّهِ عَلَيْهِ د خپلې آستانې نه هدو چرته تلے نه وو بلکه هلتہ ئې روزه ماتے کرے وو.

(تفریح الخاطر، ص 112)

گئے اک وقت میں ستر مُridoں کے یہاں آتا سمجھ میں آئیں سکتا معمَّلاً غوث اعظم کا

(قابل بخش، ص 94)

تاسو اوکتل غوث اعظم ۾ حمَّةُ اللَّهِ عَلَيْهِ خنکه یو وخت کبُنی 70 ځایونو ته تشریف یورپو، اندازه اولکوئی چې د یو اُمتی دا شان دے نو د خور نبی ﷺ د عظمت او شان به خه عالم وي. آیا رسول کریم ﷺ جَّنَّتَ کبُنی خپلو کرو پونو اُمتیانو ته خپل کاؤندہ نشي ورکوله.

(امیر اہلیستَّ دامت ذَّمَّتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَّةُ سره خوا کبُنی ناست مفتی صاحب او فرمائیل): حضرت سَيِّدُنَا عَبْدُ الْعَزِيزَ دباغ ۾ حمَّةُ اللَّهِ عَلَيْهِ فرمائی: جَّنَّتَ الفردوس جَّنَّتَ کبُنی لویه درجه ده خو نبی کریم ﷺ به د جَّنَّتَ الفردوس نه هم په اعلیٰ مقام تشریف فرما وي او شفقت به فرمائی او د خپلو اُمتیانو خوا له به تشریف راوري. (الابریز، 2/324 ماخوذًا) (په دې امیر

اهليستَت دا هئت بَرَگَائِهُ الْعَالِيَّةُ او فرمائيل) دا وئيل چې "سرکار ﷺ" دا وئيل زيات وَسَلَّمَ به په اعلیٰ مقام تشریف فرما وي" په مقابله کښې دا وئيل زيات بنکلی دي چې "سرکار ﷺ" چې کوم خای کښې تشریف کيږدي هغه مقام به اعلیٰ شي." (ملفوظات امير اهليستَت، 96/6)

سوال: آيا په جَنَّت کښې به په بدن وينته نه وي؟

جواب: په جَنَّت کښې به صرف د سر، بانپرو او وروخو وينته وي، دي نه علاوه به د جنتيانو د بدن په يوه حصه هم وينته نه وي. (بهار شریعت، 159/1، حصه: 1) (ملفوظات امير اهليستَت، 1، 291)

سوال: آيا جنتيان به د یو بل سره خنگه ميلاوېري؟

جواب: جنتيان به بيشكه د یو بل سره ميلاوېري. د دويي سره به سورلئ وي، چې کله د چا سره ميلاوېدل غواړي نو په سورلئ به کښيني او ځئي به (كتاب العظمة، ص. 218، حدیث: 612 ماخوذ)، د الله پاک په رحمت به په سفر کولو کښې خه ویره نه وي چې وه به غورزېري، خور به شي، نه به رقيدو سره ويرول وي ځکه چې جَنَّت کښې نه ویره شته، نه تکليف شته، نه بيماري شته، نه توڅه شته، نه نزله شته او نه خه بله یخني. هلته خو صرف رحمت دے، صرف آسانی ده، هر خوا سهولت دے. په جَنَّت کښې هغه خیزونه او نعمتونه دي د کومو چې مونږ سوچ هم نه شو کولے. کاش! چې د دي خوره خوب

جنَّت ګټلو د پاره مونږه نیکئ کوونکي، د ګناهونو نه بچ کيدونکي او پاخه لمونع گزاره جور شو. که په ډيره یخنئ کښي هم شيطان مونږ ته د سُستئ وسوسې راکوي خو مونږ به د شيطان نه اورو او لمونع کوونکي به جور پېړو. (ملفوظاتِ امیر اهليستَت. 1/451)

سوال: آيا دا خبره صحيح ده چې په هر انار کښي یوه جنتي دانه وي؟¹

جواب: د انار په باره کښي دا خبره مشوره ده چې په هر یو انار کښي یوه جنتي دانه وي. حضرت ہمید بن جعفر ؑ محدث اللہ علیہ د خپل والد محترم نه نقل کوي چې حضرت عبد اللہ بن عباس ؑ محدث اللہ علیہ به د انار هره یوه دانه خورله، چا د هغويي نه د دي وجه اوپښتله نو اوئي فرمائيل: ماته خبر رارسيدلے دے چې په زمکه د انار داسې ونه نشته د کومې بارداره (يعني د ميوې قابل) کولو د پاره چې په هغې کښي د جنتي انار نه دانه نه وي اچوله شوې کيدے شي چې دا هغه دانه وي.

(حلیة الاولیاء. 1/398. حدیث: 1139. الله والوں کی باتیں. 1/566-567)

1... دا سوال د شعبه هفتہ وار رسالې له خوا جور کړے شوے دے خو جواب د امیر اهليستَت دے. يعني د انار پوره ونې بارداره کولو د پاره یوه دانه د جنتي انار اچوله شي څکه به حضرت عبد اللہ بن عباس ؑ محدث اللہ علیہ د انار هره یوه دانه خورله چې کيدے شي چې د انار هغه یوه دانه دي کښي وي او زما نصیب شي. (ملفوظاتِ امیر اهليستَت. 2/348)

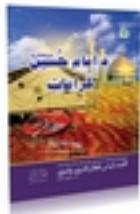
سُوال: آيا په جنتیانو به خوَلَه راَخِي؟ (سوال کونونکې: اسماء عطاریه)

جواب: سُبْحَنَ اللَّهُ! په جَنَّت کښې به په جنتیانو چې کومه خوَلَه راَخِي هغه به د اسې خوشبوداره وي چې د هغې نه به د مشکو خوشبوئي خي.

(مسلم، ص 1165، حدیث: 2835) (ملفوظاتِ امیر اہل سنت، قسط 197، ص 7)

صَلَّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

نیک اول مونٹ گزارہ جو رویدو د پارہ

فیضان مدینه محله سوداگران زره سبزی منبه، باب المدینه (کراچی)

UAN: +92 21 111 25 26 92 | Ext: 7213

Web: www.maktabatulmadinah.com | E-mail: feedback@maktabatulmadinah.com